Nro. 13.

DZIENNIK URZĘDOWY
WOIEWODZTWA KRAKOWSKIEGO

w Kielcach dnia 26. Marca 1820. roku.

Nro. 5862. *Wydział Religiyny.*

KOMMISSYA WOIEWODZTWA KRAKOWSKIEGO.

Postanowienie Xięcia Namiestnika Krolewskiego dnia 5. Lutego r. b. zapadłe w przedmiocie, iż wszystkie kapitały Dziesięciny i inne Fundusze Duchowne, ktore z mocy Konwencyi Petersburgskiey 1797. r. zawartey, stały się własnością skarbu publicznego, a dotąd wyśledzonemi niezostały, teraz właściwym Beneficyantom lub Instytutom zwroconemi bydź maią, stanowiące, Kommissya Woiewodzka dla powszechney wiadomości poniżey umieszcza.

Kielce dnia 8. Marca 1820. roku.

PREZES, *Wielogłowski.* *Chybowski*, Z. S. J.

w Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA Igo
Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego &c. &c. &c.
Xiaże Namiestnik Krolewski w Radzie Stanu.

Gdy się znaydować mogą niektóre Kapitały, dziesięciny i inne fundusze duchowne, które na mocy Konwencyi Petersburgskiey z r. 1797. iako w owczas odcięte Granicą od swych Właścicieli, na rzecz właściwych Rządow zaięte bydź miały, a dla niewyśledzenia ich przez Rządy zeszłe Austryacki i Pruski niebyły zaięte i nie są w Posiadaniu Skarbu Krolestwa, przeto chcąc takowe Religiyne fundusze publiczne zabespieszyć od zatracenia, na przełożenie Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego stanowiemy co następuie.

Wszelkie fundusze Instytutowe które na mocy Konwencyi Petergsburskiey w r. 1797. stać się miały własnością Rządu pod którym się znaydowały, a dla iakiey badź przyczyny dotąd przez Skarb Krolestwa Polskiego, niezostały wzięte pod zarządzenie, skoro przez Beneficyantow lub Zgromadzenia duchowne do ktorych dawniey należały wskazane zostana, lub iakim kolwiek innym sposobem odkryte będą, maią bydź zwrocone do używania tym Beneficyantom lub Instytu-

tu-

łutom, do których przed rzeczoną Konwencyą należały. Wykonanie nininieyszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw ma bydź umieszczone, Kommissyom Rządowym w czém do którey należy, polecamy. Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Rady Administracyineydnia 5. Lutego 1820. roku. (podp.) *Zaiączek.* — Minister Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego (podp.) *S. Potocki.* — Radzca Sekretarz Stanu Generał Brygady (pod.) *Kossecki.* — Zgodno z Oryginałem Radzca Sek. Stanu Generał Brygady (podp.) *Kossecki.* — Za zgodność: Sekretarz Jen. Kom. Rząd. Wyz. Relig. i Oświece. publicznego (podp.) *Głuszyński.*

Do Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego. Nro. 7194.

Nro. 4119. *Wydział Religiyny.*

KOMMISSYA WOIEWODZTWA KRAKOWSKIEGO.

Postanowienie Xięcia Namiestnika Krolewskiego z dnia 22. Stycznia r. b. zapadłe w okoliczności iż wszystkie fundusze niegdy do Duchowieństwa Poznańskiego należące, a w Królestwie Polskiém pozostałe, pod bezposzredniem zarządzeniem Wysokiey Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oświecenia publicznego zostawać maią, stanowiące, Kommissya Woiewodzka dla powszechney wiadomości poniżey umieszcza. Kielce dnia 9. Marca 1820. roku.

PREZES, *Wielogłowski.* *Chybowski*, Z. S. J.

w Imieniu Nayiaśnieyszego

A L E X A N D R A Igo.

Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego &c. &c. &.

Xiąże Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

W myśl wydanego przez Nas pod dniem 23. Stycznia 1816. roku rozporządzenia względem funduszow Duchowieństwa Poznańskiego pozostałych w Krolestwie Polskiem, stanowiemy.

Art. I. Wszelkie fundusze i bieżące od nich dochody niegdy należące do Duchowieństwa Poznańskiego, a teraz pozostałe w Królestwie, wyiąwszy ustałe opłaty Kompetencyi i pensyi etatowych, pozostaną i nadal pod bezposzredniem zarządzeniem Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego dopoki zamiar wynadgrodzenia Duchowieństwu Polskiemu utraconych w Wielkiém Xięstwie Poznańskiem funduszow, nieprzyidzie do skutku.

Art. II. Wykonanie tego Postanowienia Naszego, które w Dzienniku Praw ma bydź umieszczone, Kommissyom Rządowym w czem do którey należy polecamy.

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 22. Stycznia 1820. roku. — (podp.) *Zaiączek.* — Minister Wyznań Religiynych i Oświecenia (podp.) *S. Potocki.* — Radzca Sekretarz Stanu Generał Brygady (podp.) *Kossecki.* — Zgodno z oryginałem: Radzca Sekretarz Stanu Generał Brygady (podp.)

(podp.) *Kossecki.* — *Za zgodność:* Sekretarz Jen. Kom. Rząd. Wyz. Relig. i Oświecenia (podp.) *Głuszyński.* —

Do Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego.

Nro. 4456. *z Wydziału Administracyynego.*

KOMMISSYA WOIEWODZTWA KRAKOWSKIEGO.

W dniu 6. Kwietnia r. b. o godzinie 10. ranney w Biórze Burmistrza Nowego Miasta odbywać się będzie Licytacya na wieczną dzierżawę grontow do tegoż miasta należących. 1. Gruntu Owsisko od ceny wyprowadzoney Złp. 269 gr. 12. oraz wkupney Summy Złp. 1346 gr. 28. — 2. Gruntu Radziecko od ceny Złp. 113 gr. 16. oraz wkupney Summy Złp. 567. gr. 14. — 3. Gruntu Swiniakrzywda od ceny Złp. 126 gr. 1, niemniey wkupney Summy Złp. 629. gr. 26. — Chęć licytowania maiący zechcą się w mieyscu i terminie oznaczonym zaopatrzeni w 1/10 część roczney dzierżawy przy całkowitey Summie wkupna znaydować; o resztuiących warunkach w Biorze Burmistrza mieyscowego dowiedzić się można.

Kielce dnia 11. Marca 1820. roku.

PREZES, *Wielogłowski.* *Chybowski* Z. S. J.

Nro. 6406. *z Wydziału Skarbowego.*

KOMMISSYA WOIEWODZTWA KRAKOWSKIEGO.

Zważaiąc że pomimo obwieszczenia Dziennikiem Woiewodzkim ad Nrm. 49. dd. 20. Listopada r. z. dotąd bardzo mała liczba Podofficerów i Zołnierzy Krzyżem woyskowym złotym lub srebrnym ozdobionych złożyła w Kommissyi Woiewodzkiey przepisaną Legitymacyą, w celu uzyskania pensyi do tychże ozdób przywiązanych, uznała za potrzebę wezwać powtórnie wszystkich ozdobionych Podofficerów i Zołnierzy którzy w obrębie Woiewodztwa Krakowskiego są zamieszkali, a którzy od czasu wyiścia ze służby płacy do nadaney sobie ozdoby krzyża woyskowego przywiązaney dotychczas niepobieraią, aby celem uzyskania tey należytości, Dymissyą z woyska uzyskaną i Patent na ozdobę Krzyża złotego lub srebrnego w oryginałach razem z świadectwem tożsamości osoby od mieyscowey władzy uzyskać się powinnem, Kommissyi Woiewodzkiey do Wydziału Skarbowego bezzwłocznie składali wraz z Deklaracyami obranego sobie zamieszkania; inaczey każdy opoźniaiący się, sam sobie winę przypisze, ieżli mu przyidzie potem w dochodzeniu swey płacy doznawać trudności.

Kielce dnia 6. Marca 1820. roku.

PREZES, *Wielogłowski.* *Chybowski. Z. S. J.*

Rewizya Karbon Nieruchomych wpływy na Szpitale Instytutowe zwiększyć maiących przez Delegowanych Członków Rady szczegolney Szpitalów w dniu 29. Lutego 1820. roku przedsięwzięta z Miesiąca Lutego r. 1820.

Zaprowadzona Karbona w	przyniosła Złp.	gr	Podpisy Opiekunów Karbon rzetelność wpływu stwierdzaiące.
Kommissyi Woiew. Izbie Sessyonalney	4	24	Chybowski, Z. S. J.
— Policyi - - -	7	17	Stokowski, Kommissarz Wydziału.
— Oświecenia - -	1	14	Zamoyski, Adjunkt.
— Ekonomicznym - -	1	20	Pokorski.
Kassie Główney Poborow - -	—	16	Woiewodka, Z. Kont. K. G. P.
— Wypłat - - - -	15	12	Mierżyński, Płatnik.
Expedyturze Główney K. W. K. -	3	25	Rzuchowski, Expedytor.
w Biórze Kommis. Obw. Kieleckiego	—	21	Snižko, Sekretarz.
— Kassie Obwodowey - -	1	14	Kołdrasiński
Trybunale Izbie ustępowey - -	—	15	Rozycki.
Biorze Pisarza Trybunału - -	1	29	Trzaskalski.
Sądzie Kryminalnym - -	—	1	Zgłobicki, Archiwista.
— Pokoiu Powiatu Kieleckiego	—	21	Tomaszewski, Podsędek.
Dyrekcyi Górniczey - - -	7	4	Hełczyński, Kont. Kas.
Pocztamcie Centralnym - -	4	16	Keller, Dyrektor Pocztamtu.
Kancellaryi Wóyta Gminy Kieleckiey	3	—	A. Gnoiński, Z. W. Gmi.
Urzędzie Prezydenta - - -	8	9	Szczudłowski, Sekretarz.
JP. Schwartza - - - -	4	—	Schwartz.
— Ciecholewskiego - - -	—	8	Ciecholewski.
— Zalewskiego - - -	—	23	Zalewski.
— Lardellego - - -	—	20	Lardelli.
— Franka - - - -	3	—	Frank.
— Baranowskiego - -	—	—	
— Kleberta - - -	1	1	Klebert.
— Wątrobskiego - - -	—	14	Wątrobski.
— Daszyńskiey - - -	2	20	Daszyńska.
— Mozalskiego - - -	—	1	Piotr Niolko
— Gasiorowskiego - - -	2	12	Gąsiorowski.
— Malinowskiego - - -	—	4	Malinowski.
— Gwozdziowskiego - - -	—	21	Gwozdziowski.
— Pantoczka - - -	1	6	Pantoczek, Aptekarz.
Summa	80	7	*Stokowski*, K. W. P.

OBWIESZCZENIE.

Sekwestrator Rządowy Obwodu Stopnickiego podaie do Publiczney wiadomości iż w Gminie wsi Skotnikach Zagość w częsci do X.X. Wikaryuszów Wislickich należący pod miastem Wiślicą w Powiecie i Obwodzie Stopnickim położoney w dniu 19. Kwietnia 1820. r. odbywać się będzie Licytacya zaiętego w Sekwestr na satysfakcyą Skarbu za podatki zboża; iako to: żyta korcy 100, pszenicy korcy 50. Każdy więc chęć licytowania maiący zaopatrzony w gotowe pieniądze w dniu i mieyscu powyżey w skazanym znaydować się zechce.

Stopnica dnia 13. Marca 1820. roku.

W. Czarnowski.

OBWIESZCZENIE.

Sekwestrator Rządowy Obwodu Stopnickiego podaie powtórnie do Publiczney wiadomości iż w Gminie Podlesiu pod Miastem Olesnicą w Powiecie i Obwodzie Stopnickim położoney w dniu 23. Kwietnia 1820. r. odbywać się będzie Licytacya we Dworze teyże Gminy zaiętego w sekwestr na rzecz skarbu za podatki zaległe zboża iako to: 50 korcy pszenicy, ięczmienia korcy 100. Każdy więc chęć licytowania maiący zaopatrzony w gotowe pieniądze w dniu i mieyscu powyżey wskazanym znaydować się zechce.

Stopnica dnia 13. Marca 1820. roku.

W. Czarnowski, Sekw. Rzą.

OBWIESZCZENIE.

Dnia 15. Kwietnia r. b. o godzinie 3. po południu w wsi Dziaduszycach we dworze zboże różnego gatonku wraz z użytkiem z pańszczyzny do wymłotu zboża tego potrzebney naywięcéy daiącemu za gotową courant monetę sprzedane zostanie; oczem chęć kupna maiących uwiadamia się.

Kielce dnia 18. Marca 1820. roku.

J. K. Kowalski, Komornik.

Nro. 5490. z *Wydziału Woyskowego.*

KOMMISSYA WOIEWODZTWA KRAKOWSKIEGO.

Podaiąc do powszechney wiadomości Instrukcyą dla Delegacyi Spisowych przez Wysokie Kommissye Rządowe Spraw wewnętrznych i Policyi iakoteż Woyny wydaną, a tu poniżey w całey obszerności umieszczoną, uwiadamia WW. Woytow i UUr. Burmistrzow że Delegacye te odebrały polecenie natychmiast udadź się w Powiaty dla dopełnienia powierżonych im czynności.

Obowiazkiem więc będzie Władz mieyscowých aby uprzedzaiąc przybycie Delegacyy Zaciągowych, Swiadectwa Prawa Obrony udowadniaiące stosownie do ob-

obmowy rzeczoney Instrukcyi przygotowali, i takowe Delegacyi Zaciągowey wraz z listą osob do spisu Woyskowego należących, przez siebie i Urzędnika Stanu Cywilnego za rzetelność poświadczoną złożyli.

Ze zaś stosownie do wyiątku (*p*). Wysokie Kommissye szczegółowo decyzyą sobie zostawiły, wszyscy więc z mocy tego Artykułu prawo uwolnienia miec czuiący obowiązani są złożyć Kommissyi Woiewodzkiey

a) Metrykę Chrztu,

b) Konsens założenia fabryki, lub

c) List wyzwalaiący od Cechu prawnie do tego upoważnionego, aby dowody te, gdy legalnemi znalezione zostaną, Kommissyom Rządowym wcześnie pod Jch wysoką decyzyą przesłane bydź mogły.

Kielce dnia 22. Marca 1820. roku.

PREZES, *Wielogłowski.* *Chybowski*, *Z. S. J.*

Kopia. Nro. 1615 ∫ 556.

Kommissye Rządowe Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Woyny.

W celu przystąpienia do rewizyi spisu Woyskowego, wedle Postanowienia Nayiaśnieyszego Cesarza Imci i Króla pod dniem 25. Listopada ∫ 7. Grudnia 1819 r. zapadłego, odtąd corocznie w dniu 1. Marca rozpoczynać się maiącey; Kommissye Rządowe Spraw Wewnętrznych i Policyi tudzież Woyny, ninieyszą do takowego działania, Kommissyom Woiewodzkim przepisuią Instrukcyą.

Art. I. Kommissya Woiewodzka, uprzedzi natychmiast przez Dzienniki Woiewodzkie, Burmistrzów i Wóytów Gmin o rozpocząć się maiącéy rewizyi spisu Woyskowego, z poleceniem przygotowania tego wszystkiego, co do przyspieszenia onéy posłużyć może, tudzież zebrania wszystkich dowodow wyłączeń od zaciągu, ktorych Akta oddzielne stosownie do Artykułu 11. Postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 27. Stycznia 1818. r. Prezydenci, Burmistrze, i Woyci Gmin, utrzymywać są obowiązani.

Art. II. Kommissya Woiewodzka prześle prócz tego Kommissarzom Obwodowym a w miastach od zarządzenia tychże nie zależących, Burmistrzom ninieyszą Instrukcyą, tudzież xięgę ludności każdéy respective Gminy w Kommissyi Woiewodzkiey utrzymywaną, niemniey druki sub Lit. C. D. do działania Delegacyow Zaciągowych czynnością rewizyi spisu woyskowego podług prawa trudnić się maiących, potrzebne.

Art. III. Delegacye Zaciągowe składać się maią, stosownie do Postanowienia z dnia 5 ∫ 17. Października 1816.

1. Z Obywatela iednego, osiadłego w obrębie działania Delegacyi Zaciągowey.
2. Z Prezydenta, Burmistrza lub Woyta, albo ich zastępcow.

3. Z iednego Officera, kommenderowanego na ten cel przez Generała Dyżurnego.
4. Z Chyrurga.

Gdyby żaden z osiadłych Obywateli tego Commissorium podiąć się niemogł, mieysce iego zastąpi Adjunkt Obwodowy. Zakazuie się iednak iak naysurowiey, używać do składu Delegacyow Zaciągowych osob w służbie prywatney będących, w mieysce Obywatela.

Kommisarze Obwodowi wezwą wcześnie Obywateli do składu Delegacyow Zaciągowych należeć maiących.

Co się tycze Officerow, ktorzy do tey czynności przeznaczeni będą, Kommissya Woiewodzka otrzyma pozniey ich Listę od Generała Dyżurnego. Chyrurdzy przeznaczeni zostaną przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi.

O sposobie postępowania Delegacyów Zaciągowych w czasie rewizyi spisu Woyskowego.

Art. IV. Zaraz przy rozpoczęciu rewizyi spisu woyskowego, wręczy Kommisarz Obwodowy Delegacyom Zaciągowym nadesłaną sobie z Kommissyi Woiewódzkiey kopią ninieyszéy Instrukcyi, dwa exemplarze xięgi ludności każdéy respective Gminy, to iest: ieden w Kommissyi Woiewódzkiéy a drugi u Kommissarza Obwodowego utrzymywany; niemniey druki sub Lit. C.D. do Rapportów które Delegacye Zaciągowe winne są w ciągu działań swoich podawać Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Woyny i Kommissyom Woiewodzkim. Niemniey, wręczy Kommissarz Obwodowy Delegacyi Zaciągowéy Listę imienną Burmistrzów, Wóytów Gmin lub ich zastępców.

Art. V. Delegacye Zaciągowe odbywać będą rewizyą spisu woyskowego w miéyscu każdey Gminy. Mogą iednak dołączać pomnieysze Gminy do większych sobie przyległych, a za porozumieniem się z Kommisarzami Obwodowemi wyznaczą dla każdey Gminy dnie w których rewizya woyskowa odbywać się ma. Koléy takową przez zwyczayne Obiegniki Kommisarze Obwodowi zakommunikuią Burmistrzom i Wóytom dla wczesnego przygotowania się.

Art. VI. Skoro Delegacya Zaciągowa stanie w którey Gminie, Wóyt mieyscowy złożyć iey powinien swóy exemplarz xięgi ludności, wraz z Aktami dowody obeymuiącemi, przepisanemi Art. II. Postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 27. Stycznia 1818. r. Delegacya zweryfikuie na mieyscu rzetelność tych xiąg z dowodami wzwyż rzeczonemi, których autentyczność powinna bydź uznawana podług zasad Artykułem 7. ninieyszey Instrukcyi wskazanych.

Gdyby się okazało iż xięga ludnosci w czemkolwiek bądź nie była prowadzoną stosownie do prawideł Postanowieniem Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 27. Stycznia 1818. roku przepisanych, lub okoliczność iaka w téyże xiędze wymieniona, nie została poparta dowodem, Delegacya Zaciągowa niedokładności

tako-

takowe za pomocą mieyscowego Prezydenta, Burmistrza lub Wôyta, sprostować powinna.

Po nastąpioney weryfikacyi xiąg ludności, Delegacya Zaciągowa, rozkaże stawić się z kolei wszystkim mężczyznom maiącym wiek spisowy, to iest: którzy na dniu 1. Października r. b. skończą rok 20. a niedokończą lat 30. życia swego, a to podług złożonych im xiąg ludności.

Poczem Delegacye zapiszą z kolei każdego z tych stawaiących w oddzielnéy Tabelli podług dołączonego wzoru C. których potrzebna liczba przez Kommissarzy Obwodowych wręczoną im zostanie, i zapełnią rubryki w sposobie, iak wzór téy Tabelli wskazuie, po przekonaniu się naocznem o postawie, wzroście i zdrowiu stawaiącego.

Żydzi iednak i Menoniści w tę Tabellę niewchodzą.

Delegacye niewyrokuią względem uwolnienia od zaciągu stawionych im spisowych, umieszczą tylko uwagi swoie w rubryce adnotacyi względem tych, którym prawnie wyłączenie służyć może.

Dla uniknienia wszelkich mylnych tłomaczeń względem wyłączeń, wskazuią się Delegacyom Zaciągowym następuiące w działaniu prawidła, oparte na Postanowieniach Nayiaśnieyszego Cesarza Imci i Króla tudzież Xięcia Namiestnika Królewskiego.

1. Co do wyłączeń Postanowieniem Nayiaśnieyszego Cesarza Imci i Króla z dnia 5/17. Października 1816. roku dozwolonych.

a) *Synowie iedynacy.* Wyłączenie od zaciągu udzielone im było iedynie w zamiarze zapewnienia Rodzicom na starość pomocy i wyręczenia w gospodarstwie.

Wynika więc ztąd że iedynak, dopóki Oyciec lub Matka żyią powinien bydź wolny od spisu Woyskowego. Po śmierci zaś Rodziców, ieżeli nie odziedziczy żadnego gospodarstwa rolnego, rękodzielni lub handlu kwalfikuiących go do wyłączenia, lub przed śmiercią Rodziców nie ożeni się, gdy oraz w tym zakresie czasu nie wyydzie z wieku spisowego, iako należący do spisu Woyskowego uważany bydź powinien.

Nadto ieżeli znaydzie się dwoch synow z podwóynego małżeństwa, to iest obay z iedney matki a każdy z innego oyca, lub przeciwnie, obay z iednego oyca a każdy z inney matki, tam synowie ci, nie mogą bydź uważani za iedynakow.

Na przypadek gdyby weszli w związki małżeńskie wdowiec z wdową, maiący iedno z nich, lub obay z pierwszego małżeństwa, po iednym synie; ci maią bydź uważani za iedynakow. Jedynactwo to iednak upada, gdyby z powtornego małżeństwa urodził się trzeci syn lub więcey, chyba ieżeliby ci wszyscy pomarli; w takim razie synowie z pierwszego małżeństwa wracaią do prawa iedynactwa.

(*Reszta w Dodatku*)

DODATEK.

DODATEK
do Nru. 13.
DZIENNIKA WOIEWODZTWA KRAKOWSKIEGO.

(Dokończenie Urządzenia o Spisie Woyskowym.)

b) *Jeden syn w każdéy famili którego rodzice lub Opiekuni wybiorą.*

Powód takowego wyłączenia iest ten sam, co i względem synów iedynaków; nadto, dla zapewnienia braciom i siostrom małoletnim opieki w osobie iednego z braci, na przypadek śmierci rodziców lub dla zarządzenia pozostałego po nich gospodarstwa w celu zapobieżenia upadkowi onegoż.

Wypada więc z tąd, iż w familii, gdzie są synowie wyszli z wieku spisowego lub nie doszli do lat 20. lecz zdolni do trudnienia się gospodarstwem, albo też maiący prawo wyłączenia, z iakiegokolwiek bądź powodu, tam wolność wyboru nadana rodzicom lub Opiekunom upada.

Wiek w ktorym niedoszli lat spisowych, uważani bydź powinni za zdolnych do trudnienia się gospodarstwem, liczy się od roku 17.

Niemniey, wybór rodziców lub Opiekunów ustaie, ieżeli ieden z synów kwalifikuiących się do służby w przeciągu czasu nim na zaciąg powołany zostanie, nabędzie iakowego tytułu wyłączenia, wyiąwszy atoli kalectwa lub niedołężności czyniących go niezdolnym do zatrudnień, w takim razie wypadek podobny stosownie do Art. 1. Postanowienia Królewskiego z dnia 17/29. Lipca 1819. r. poddany bydź powinien pod decyzyą Kommissyow Rządowych spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Woyny.

Gdyby synowie wieku spisowego niedoszli, a maiący lat 17. nie mogli bydź wyręczeniem rodzicow dla następuiących powodów, iako to: dla braku sił fizycznych lub obłąkania umysłu, dla kończenia nauk w szkołach publicznych, lub uczenia się rzemiosła w celu zapewnienia sobie na przyszłość stanu iakowego, w

takim

takim razie Delegacye Zaciągowe rzecz tę na mieyscu roztrząsnąć powinny, a to na mocy naoczney rewizyi, w ten czas, gdy niedoszli wieku spisowego dla braku sił fizycznych lub moralnych, nie będą zdolnemi do zatrudnień. Jeżeliby zaś kończenie nauk, lub uczenie się rzemiosła niedozwoliło synowi bydź przy rodzicach, a tem samem ich wyręczać, w takim razie Swiadectwo Władzy szkolney, co do pierwszego przypadku, co do drugiego zaś, to iest uczenia się rzemiosła, swiadectwo Burmistrza lub Wóyta Gminy dostatecznemi dowodami bydź maią.

Dalsze iednak co do tych dwòch przypadków ostatnich rozpoznanie prześle Delegacya zaciągowa z opinią swoią Kommissyi Woiewodzkiey iako w rzeczy niepotrzebuiącéy naocznego na osobach przekonania się. —

W razie niezdolności z powodu braku sił fizycznych lub umysłowych, zostawi Delegacya rzecz całą Kommissyi Superrewizyinéy, złożonéy z Kommissarza Wydziału Woiennego w Kommissyi Woiewòdzkiéy, z Sztabs - Officera maiącego dozor rewizyi spisu woyskowego w całem Woiewodztwie i Chyrurga woyskowego, ktora to Kommissya stosownie do Art: 9 ninieyszey Instrukcyi ziedzie do Stolicy Obwodu.

W przypadku zgodności opinii Delegacyi zaciągowéy z zdaniem Kommissyi Woiewodzkiey lub wzwyż wzmiankowaney Kommissyi Superrewizyiney, rzecz powinna bydź załatwioną podług teyże opinii. W razie zaś sprzeczności zdań, okoliczność cała ma bydź odesłana do ostateczney decyzyi Kommissyów Rządowych Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Woyny, wraz z dołączeniem dowodow opinii Delegacyi Zaciągowey i przyczyn dla ktorych Kommissya Woiewodzka lub Superrewizyina znalazła ią przeciwną zdaniu swemu.

Po śmierci Rodziców wybrany syn do wyłączenia, wraca w obowiązek należenia do spisu, chyba że obiął opiekę nad małoletniemi braćmi i siostrami, lub doszedł 30. lat wieku, albo innym tytułem wyłączony został, lub też dla zarządzenia pozostałego po Rodzicach gospodarstwa byłby potrzebnym, na ten ostatni przypadek, chociażby wybór przez Rodziców niebył przed ich śmiercią uskuteczniony, Opiekuni maią prawo dla zapobieżenia upadkowi gospodarstwa, wybrać iednego syna, trzymaiąc się ściśle prawideł, podług których rodzicom iest dozwolony wybór.

Co się tycze synów, którzy przed Postanowieniem Nayiaśnieyszego Cesarza Imci i Króla z dnia 29. Lipca 1819. r. wybrani zostali przez Rodziców lub Opiekunów do wyłączenia od zaciągu, na mocy służącey im w ów czas nieograniczonéy w téy mierze wolności i w tém zaufaniu prawa pożenili się, ci od zaciągu, wolni bydź powinni, stosownie do decyzyi Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 30. Listopada 1819. r., chociażby nawet inni onych bracia mieli wyłączenia. Kommissya Woiewodzka iednakże. uznawać będze ważność złożonych na to dowodów, iako to: Aktu wyboru, tudzież Aktu cywilnego ślubu.

c) *brat*

c) *Brat maiący opiekę nad braćmi.* —

Wyłączenie to trwa aż do ukończenia opieki; dla tego, okoliczność ta popartą bydź powinna Aktem sądownie w tey mierze sporządzonym a udowódniaiącym śmierć Oyca i Matki, niemniey wiek małoletnich braci i siostr, tudzież, że opieka nad temiż nadaną mu była. — *Powtóre* Swiadectwem Rady familiynéy, że opieka ta odebraną mu dla iakichkolwiek bądź powodow, im została.

d) *Wdowcy maiący dzieci.* —

Prawo chciało przez to zapewnić troskliwy dozór nad dziećmi. Wypływa więc z tego, iż wdowcy maiący dzieci, chociaż by w powtórne weszli związki, pozostaią przy prawie wyłączenia, dopokąd dzieci z pierwszego Małżeństwa żyć będą. — *Powtóre:* że wdowcy którym przed doyściem lat 30. dzieci pomarli, należą do spisu, chociażby z powtórnego małżeństwa mieli dzieci ktorychby Matka żyła. Niemogą iednak bydź pociągnięci pod ten obowiązek ci, którzy ożenili się przed ogłoszeniem Postanowienia Krolewskiego z dnia 5/17. Października 1816 r. lub doyściem lat spisowych. Dla nich bowiem będąc nadane Art: 2. Postanowienia Królewskiego z dnia 5/17. Października 1816 r. sub Lit. H. wyłączenie bez żadnego zastrzeżenia, nie można ich, chociażby nawet wdowcami bezdzietnemi byli, pociągać do spisu woyskowego.

e) *Cudzoziemcy i ich synowie przed przybyciem do kraiu etc.* —

Wyłączenie to, służy na zawsze wszystkim w obrębie Królestwa Polskiego niezrodzonym, nawet tym ktorzy będąc rodem z części Xięstwa Warszawskiego, do Austryi, Prus i wolnego miasta Krakowa odpadłych, w iakieykolwiek bądź epoce, w Królestwie Polskiém osiedli.

f, *h*, *i*, Wyłączenia pod temi literami służą na zawsze.

g, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, Wyłączenia pod temi literami, twać będą dopóty, dopoki powody dla ktorych udzielone zostały nie ustaną, to iest: Urzędnik i Officyalista cywilny, dopoki na Urzędzie zostawać będzie, Duchowni, Proffessorowie, Doktorowie, Lekarze, Uczniе etc. — przez ciąg trwania ich powołania lub sposobienia się. — Kalecy, niedołężni i nie maiący wzrostu potrzebnego, dopoki przyczyny czyniące ich niezdolnemi do służby nie ustaną.

Nadmienia się przytem, iż wydane przez Generała Dyżurnego nie którym Zaciągowym Swiadectwa, iż temczasowie wolni są od zaciągu, z powodu złéy budowy ciała, słabości zdrowia lub braku wzrostu, niepowinny bydź uważane za wyłączaiące ich na zawsze od służby Woyskowey, albowiem, gdyby pózniey przyczyny dla ktorych témczasowie uwolnieni byli od tego obowiązku, ustały; natenczas wchodzą w kategoryą należących do spisu, i dla tego, do póki nie wyidą z wieku spisowego, przy każdorocznéy rewizyi przed Delegacyą Zaciągową i Kommissyą Superrewizyiną, stawieni bydź powinni.

Wreszcie, co do duchownych, Postanowienie z dnia 11, Lutego 1817. r. Nro.

Nro. 797. dostatecznie obiaśnia, iak ma bydź zastosowane prawo do wyłączenia; mianowicie co do kleryków i świeckich.

Delegacye Zaciągowe powinny sie przeto przekonać, czyli wyłączenia te trwaią co do osob ktorym poprzedniczo były akkordowane i wniosek z tąd wynikły w adnotacyi zapisać

p) *Przedsiębiercy Rękodzielni i Fabryk.*

Udzielone Art. 2, ogolne wyłączenie od spisu Artystów i Rzemieślników, zniesione zostało Postanowieniem Nayiasnieyszego Cesarza Imci i Króla z dnia 17/29. Lipca 1819. roku; Kommissye Rządowe Spraw Wewnętrznych i Policyi tudzież Woyny, wydawać będą za wspolném zniesieniem się, uwolnienia od spisu Przedsiębiercom rękodzielni i fabryk, tudzież Artystom maystrrom i ich czeladzi, według uznania ich użyteczności dla kraiu.

Nakoniec wyłączeni Postanowieniami z dnia 10. Czerwca 1817. r. i 4/16. Lutego 1819. roku etc, tylko od zaciągu wolni będą dopóty, dopoki powody takowych wyłączeń exystować będą.

Art. VII. Dowody wyłączeń aby były uznane za dostateczne, powinny bydź następuiącego rodzaiu:

1. Wiek udowodniony bydź powinien Metryką urodzenia, lub Aktem Cywilnym. Uchyla się dawnieysze rozporządzenie w informacyi wydaney pod datą 9. Lutego 1818. r. w dopełnieniu Artykułu 10. Postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego, z dnia 27. Stycznia 1818. mocą którego to rozporządzenie przepisanem było, iż gdyby kto niemógł udowodnić urodzenia swego Metryką lub Aktem Cywilnym, układaiący xięgę ludności powinien wiek tegoż podług własnego zdania oznaczyć, labowiem iakożkolwiek takowe urządzenie przy zaprowadzeniu nowych xiąg ludności i teraznieyszego systematu zaciągu do Woyska, było koniecznem z powodu iż w owey epoce nikt nie wiedząc o potrzebie opatrzenia się w tego rodzaiu dowody nie był w ich posiadaniu, tak teraz gdy kwalifikacye do wyłączeń iuż każdemu wiadome bydź powinny, nie tylko podobne urządzenie staie się zupełnie im potrzebnem, ale nadto dałoby powód do wielu nadużyć — gdyż nic niebyłoby łatwieyszego, iak maiącemu wiek spisowy a podług powierzchowności wydaiacemu się młodszym niż lat 20. lub starszym niż 30. omylić zdanie układaiącego lub utrzymuiącego xięgę ludności. Niema zaś przyczyny, dla ktoréyby każdy będący rodem z kraiu, opatrzyć się nie mógł w Metrykę lub Akt cywilny urodzenia. — Przypadek tylko spalenia xiąg kościelnych, mógłby uczynić niepodobnym opatrzenie się w Metrykę, w takim razie przeto, winien spisowy udowodnić to świadectwem Proboszcza lub Urzędnika Stanu Cywilnego, z wymienieniem wsi lub miasta, tudzież Obwodu, gdzie spalenie lub zatracenie rzeczonych xiąg nastąpiło. Delegacya Zaciągowa, maiąc produkowany sobie takowy dowód, mocną iest podług własnego zdania oznaczyć wiek spisowemu.

Do-

Dowód iedynactwa stanowić powinien Akt sądownie sporządzony, w którym by dwóch przynaymniey świadków pod przysięgą zeznali, iż syn iest iedynakiem.

Dowód wyboru stanowić ma Akt przez Rodziców lub Opiekunów, również sądownie w tey mierze sporządzony, a wymieniaiący prócz tego iako wybrany nie ma żadnego z braci kwalifikuiącego się do wyłączenia. Na przypadek zaś, gdyby był ieden lub kilku synów w wieku od 17. do 20. roku życia, a niemogących bydź wyręczeniem rodziców, należy i to w Akcie wyrazić z wymienieniem imienia i nazwiska każdego, tudzież powodów podobney niemożności. W ostatnim przypadku winny Delegacye Zaciągowe, postąpić sobie podług prawideł Art. 6. ninieyszey Instrukcyi wskazanych. Akt ten powinien bydź również stwierdzony przysięgą dwóch przynaymniey świadków.

c) *Brat maiący opiekę nad braćmi i siostrami maloletniemi, których rodzice nie żyią.*

Powinny bydź dołączone Sepultura lub inne iakowe autentyczne świadectwa śmierci rodziców, uchwała Rady familiyney, powołuiąca go na opiekuna braci i siostr małoletnich.

Ponieważ opieka przez śmierć małoletnich, albo doyście ich do pełnoletności ustaie, lub też zdarzyć się może, że dla iakowych powodów bratu ich odebraną będzie, przeto powinno bydź dołączone prócz tego świadectwo życia małoletnich, wydane przez Władze mieyscowe (ieżeli Opiekun nie w iednym Obwodzie z małoletniemi iest zamieszkały, w przeciwnym bowiem razie xięga ludności, okoliczność tę udowodniać powinna,) tudzież świadectwo rady familiyney, że powierzona bratu opieka, trwa ciągle.

d) *Wdowcy maiący dzieci.* Winni złożyć Akt zeyścia żony. Niemniey ieżeli dzieci w tey samey Gminie lub Obwodzie są zamieszkałe co i oyciec, winny Delegacye zaciągowe przekonać się z xiąg ludności o ich życiu. Na przypadek zaś gdyby w innym Obwodzie mieszkali, na dowód ich życia złożone bydź powinno świadectwo w tey mierze wydane przez Władzę mieyscową.

e) *Cudzoziemcy i ich Synowie.* Udowodnioną bydź powinna ta okoliczność Metryką urodzenia, lub w braku takowey Paszportem, ieżeli w tymże, mieysce urodzenia iest wyrażone, lub innemi autentycznemi dowodami.

f) *Woyskowi wszelkiego stopnia etc.* Udowodnioną bydź powinna ta okoliczność co do Woyskowych Polskich, Uwolnieniami przez Kommissyą Rządową Woyny lub Szefa Sztabu Głównego wydanemi, co zaś do woyskowych z służby zagraniczney, uwolnieniami przez właściwe Władze tego Mocarstwa, w którego Woysku służyli, wydanemi.

g) *Urzędnicy Cywilni.* Mianowaniem na Urząd który sprawuia, niemniey Swiadectwem Zwierzchniey swey Władzy, że ciągle w tych obowiązkach pozostaią.

h) *Oże-*

h) *Ożenieni przed ogłoszeniem Postanowienia Królewskiego z dnia 5/17. Października* 1816. *r.* Dowod tego stanowić powinny, Akt Cywilny udowodniaiący małżeństwo, lub metryka ślubu.

i) *Ci ktorzy następnie ożenią się etc.* Rownież Aktem Cywilnym lub metryką ślubu, niemniey mętryką urodzenia.

k. l. n. o. Osoby, dla powodow powyższemi literami wymienionych wyłączone, wiadome bydź powinny Kommissyi Woiewodzkiey, a zatem taż Kommissya obowiązana Delegacyom tych Obwodow w których pomienione osoby są zamieszkałe, listę ich przesłać.

p) *Przedsiębiercy.* Dowod ich wyłączenia stanowić będą, szczególne decyzye Kommissyow Rządowych Spraw wewnętrznych i Policyi, tudzież Woyny. Kommisye Woiewodzkie przeto, winny zawiadomić o osobach w tey kategoryi będących, właściwe Delegacye Zaciągowe, aby te wedle Art. 6. ninieyszey Instrukcyi, stosowną Adnotacyą w Wykazie sub Lit. *C.* umieściły.

q) *O kalectwie, niedołężności i braku wzrostu przepisanego.* Delegacya Zaciągowa a następnie Kommissya Superrewizyina, naocznie się przekonać powinny.

Na przypadek zaś, gdyby kalectwo tak wielkie było, iżby dotknięty niem nie był w stanie udać się do Stolicy Obwodowey, w takim razie zdanie Delegacyi Zaciągowey ma bydź uważane za dostateczne.

Co się tycze Postylionów, Postanowieniem Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 10. Czerwca 1817. r. wyłączonych od służby, Kommissye Woiewodzkie powinny w dopełnieniu tegoż Postanowienia, zawiadomić Kommissarzy Obwodowych o liczbie ich Etatowey przy każdym Urzędzie Pocztowym utrzymywać się powinney, a Pocztmistrze nazwiska ich rzeczonym Komissarzom, urzędownie podawać są obowiązani.

Szczegóły powyższe, stanowić będą dowod tego rodzaiu wyłączenia.

Art. VIII. Po ułożeniu Wykazu sub Lit. *C.* Delegacye zaciągowe postępować sobie maią podług Przepisow Postanowieniem Namiestnika Krolewskiego z dnia 27. Stycznia 1818. r. niespuszczaiąc z uwagi obiaśnień wyżey wymienionych.

Przepisy względem rewizyi spisowych, po ukończeniu działań Delegacyow zaciągowych.

Art. IX. Kommissye Rządowe Spraw Wewnętrznych i Policyi tudzież Woyny, przekonawszy się: iż sprowadzenie do Stolicy Woiewodztw nadproporcyonalney liczby spisowych, w czasie nakazanego poboru, pociąga za sobą procz osobistego uciemiężenia spisowych, znaczny uszczerbek w gospodarstwie przez odrywanie rąk od pracy, a pochodzi z tąd po większey części że Kommissye Woiewodzkie nie są dosyć przekonane, czy powołani spisowi zdatni są do Woyska, zaradzaiąc więc temu, Kommyssye Rządowe wydaią następuiące Urządzenie.

Kommissya Woiewodzka zawiadomi Burmistrzow i Woytow Gmin, iż ter-

miu sześciu tygodni, oznaczony Art. 32. Postanowienia Xięcia Namiestnika z dnia 27. Stycznia r. 1818. do składania dowodów popieraiących prawo do wyłączenia, rachowany będzie od daty w którey Delegacya Zaciągowa rewizyą swą w Gminie ukończy; a gdy te dowody w przepisanym terminie nie będą złożone, Kommissya Woiewodzka postąpi sobie podług dalszych Artykułow tegoż Postanowienia. Tym sposobem Kommissya Woiewodzka prędzey przystąpić bedzie mogła do rewyzyi, złożonych iey dowodow i zadecydowania względem nich, wedle Art. 34. tegoż Postanowienia.

Skoro rewizya dowodow z którego Obwodu i decyzye względem osob prawo do wyłączenia maiących przez Kommissyą Woiewodzką nastąpi, w czem wszelkiego pośpiechu dokładać iey należy, wysłany zaraz będzie do Miasta Stołecznego Obwodu Officer do ogólnego Spisu Woyskowego przy każdey Kommissyi Woiewodzkiey wyznaczony, z przydaniem iemu Lekarza woyskowego. Wysłany także zostanie Kommissarz Woiewodzki Wydziału Woyskowego. Wkłada się więc obowiązek na Kommissyą Woiewodzka, aby przy ukończeniu rewizyi dowodow z pierwszego Obwodu, doniosła zaraz o tém Kommissyi Rządowey Woyny. która przeznaczyć zaleci Sztabs-Officera z przydaniem onemu Lekarza.

Officer rzeczony otrzymywawszy od Kommissyi Woiewodzkiey wykazy Lit. *C.* spisowych z całego Obwodu, opatrzone decyzyami iey względem osob prawo do wyłączenia maiących, uda się do Miasta Stołecznego Obwodu z Lekarzem woyskowym, Kommissarzem Woiewodzkim Wydziału Woyskowego; za przybyciem których na mieysce, Kommissarz Obwodowy zaleci z kolei Burmistrzom i Woytom Gmin do stawienia na terminie w mieście Obwodowym wszystkich osób w wieku spisowym będących, które w wykazach Lit. *C.* przez Kommissyą Woiewodzką zrewidowanych, nieotrzymały prawa do wyłączenia, niemniey, nie będących w wieku spisowym, a maiących lat 17cie w przypadkach Art. 6. nnieyszey Instrukcyi wskazanych.

Sztabs-Officer działaiąc wspólnie z innemi osobami do tey czynności wyznaczonemi, niemniey i z mieyscowym Kommissarzem Obwodowym, przekona się o wzroście każdego stawionego spisowego, rozpozna iego budowę ciała, stan zdrowia, i skoro uzna iż spisowy zdatny iest do Woyska, zapisze go do wykazu, do ktorego wzor Litera *C.* służy, z zapełnieniem rubryk; innych zaś spisowych za niezdatnych uznanych, do tego wykazu nie zamieści. Zastrzegaiąc naysurowszą odpowiedzialność, wrazie okazania się poźniey iakiey w tey mierze parcyalności. Kommissye Rządowe Spraw wewnętrznych i Policyi tudźież Woyny, dodaią: iż niezdatność spisowego powinna bydź uznana przez wszystkich Członkow, do tey czynności wyznaczonych, gdyby zaś iednomyślnosc w tey mierze nie nastąpiła, spisowy ma bydź do wykazu Lit. *C.* zapisany, i w Adnotacyi wzmianka uczyniona, co do niejednomyślności. Niedostawieni spisowi w czasie tey rewizyi, zapisani zo-

zostaną do tegoż wykazu z zapełnieniem rubryk w sposobie iak to dopełniły Delegacye Zaciągowe, i uczynić należy wzmiankę w Adnotacyi, o powodach niestawienia się. Gdy zaś zadarzyć się może iż powołany spisowy nie mogł stanąć na terminie z powodów nieprzewidzianych, Kommissarz Obwodowy powtarzać będzie termina dla niestawaiących, aby zrewidowani bydź mogli, zważaiąc iednak aby nieprzedłużać ie zbytecznie a przez to niewstrzymywać ostatecznych czynności spisu.

Dla zachowania przyzwoitego porządku i pewney Kontrolli przy formowaniu Wykazu o którym iest mowa w poprzedzaiącym Artykule, zapisywanie zdatnych spisowych następować powinno Gminami i w tey kolei iak spisowi zapisywani byli przez Delegacye Zaciągowe. Jeżeliby zaś z którey Gminy nie wszyscy spisowi na terminie stanąć mieli, zostawić należy w Wykazie mieysce pod właściwą Gminą na zapisanie onych za stawieniem się w poźnieyszym terminie i uznaniem ich zdatności, lub gdyby ci w czasie tey rewizyi wcale stawić się niemieli. Wykazy podobne z całego Obwodu na dwie ręce sporządzone i przez wszystkich Członków rewiduiących podpisane bydź powinny, z których, ieden exemplarz Kommissarzowi Obwodowemu ma bydź wręczony, a drugi Kommissyi Woiewodzkiey. Ukończywszy czynność swoię w iednym Obwodzie, Officer sprawdzaiący z kompletem osob, pospieszy do drugiego Obwodu, z którego dowody przez Kommissyą Woiewodzką iuż zostały zrewidowane i temuż Officerowi wręczone, i tak daley postępować będzie, dopoki poruczonecy czynności w całym Woiewodztwie nieukończy; o którey postępie uwiadomiać Kommissyą Woiewodzką wspolnie z Kommissarzem Woiewodzkim iest obowiązany.

W Miastach Stołecznych Woiewodzkich nie zależących od Kommissarzy Obwodowych, Prezydenci lub Burmistrze mieysce ich zastąpią.

Sporządzone tym sposobem wykazy z każdego Woiewodztwa, służyć będą za zasadę do xięgi ogólney spisu woyskowego, przy zachowaniu formalności przepisanych Postanowieniem Nayiaśnieyszego Pana z dnia 5/17. Października 1816. roku, i poźnieyszemi Urządzeniami, tak, iżby naymłodsi spisowi przy końcu xięgi, naystarsi zaś przy początku xięgi podług numerow byli zapisywani, którey to xięgi nadesłanie w czasie przyzwoitym, zastrzegaią sobie Kommissye Rządowe.

Dan w Warszawie dnia 24. Lutego 1820. roku.

Minister Prezyduiący w Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi (podpisano) *T. Mostowski.* — Radzca Stanu pełniący tymczasowie obowiązki Ministra Woyny (podpisano) Generał Dywizyi *Hauke.* — Radzca Stanu Dyrektor Generalny Administracyi ogólney (podpisano) *Netrebski.* — Radzca Stanu Dyrektor Generalny (podpisano) Generał Brygady *Rautenstrauch.* — Sekretarz Generalny (podpisano) *Aug. Karski.* — Sekretarz Generalny (podpisano) Generał Brygady *Nowicki.*